

SÖKANDE

Landskapsgruppen AB, 556253-5988

Ombud: Advokaten Helena Royson
Advokatfirman Wåhlin AB
Östra Hamngatan 5
411 10 Göteborg

MOTPART

Västra Götalandsregionen
Västfastigheter
Regionens Hus
405 44 Göteborg

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

Dok.Id 265844

Postadress
Box 45
S-791 21 Falun

Besöksadress
Kullen 4

Telefon
023-383 00 00
E-post: forvaltningsrattenifalun@dom.se
www.forvaltningsrattenifalun.domstol.se

Telefax

Expeditionstid
måndag–fredag
08:00–12:00
13:00–16:00

YRKANDEN M.M.

Västra Götalandsregionen Västfastigheter (VGR) genomför, genom ett öppet förfarande enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU), en upphandling av tekniska konsulttjänster inom mark/landskap, dagvatten och yttre-VA (dnr: FAST 2019-00439). VGR beslutade den 27 september 2019 att anta tre leverantörer på ramavtalet.

Landskapsgruppen AB (härefter Landskapsgruppen) ansöker om överprövning och yrkar i första hand att upphandlingen ska rättas på så sätt att utvärderingen görs om med beaktande av dess anbud. Landskapsgruppen yrkar i andra hand att upphandlingen ska göras om och anför till stöd för sin talan i huvudsak följande. VGR har förkastat anbudet eftersom man bedömt att tre av de angivna referensprojekten inte uppfyller kvalificeringskraven i AFB.51 gällande att referensprojektet ska vara slutfört under perioden 2016-01-01–2019-03-31. Ett projekt är slutfört när relationshandlingar lämnats över till respektive beställare och projektet ekonomiskt har slutreglerats. ABK 09 är tillämpligt standardavtal för upphandlingen. Av det standardavtalet följer, om inte annat avtalats, att uppdraget är slutfört när uppdragresultatet redovisats på det sätt som parterna kommit överens om. Eftersom uppdragsresultatet för referensprojekten omfattat att lämna över relationshandlingar och att erlagga betalning för utfört uppdrag är referensprojekten inte avslutade förrän relationshandlingar har överlämnats till respektive beställare och projekten har slutligt reglerats ekonomiskt. Av anbudsformuläret framgår endast såvitt gäller Referensprojekt 1, att "[m] ed slutfört avses att förfrågningsunderlagsprojektering skall vara avslutad. Relationsritningar behöver inte vara slutförda för att konsultuppdraget skall betraktas som slutfört för bygghandling." Landskapsgruppen har därför haft fog för antagandet att ett referensprojekt i upphandlingen ska anses slutfört först när relationshandlingar har överlämnats till den aktuella beställaren. Samtliga de refe-

rensprojekt som Landskapsgruppen har åberopat är slutförda genom att relationshandlingar har överlämnats till beställaren och genom slutlig ekonomisk reglering, vilket skett under perioden 2016-01-01–2019-03-31. Det är inte förenligt med LOU att såsom VGR gjort, i efterhand inskräpa kravet gällande tolkningen av begreppet ”slutfört”.

VGR bestrider bifall till ansökan och anför i huvudsak följande. Landskapsgruppens motivering till att ett projekt inte kan anses vara slutfört innan dess att relationshandlingar och ekonomiska förhåvanden har slutreglerats saknar helt stöd i förfrågningsunderlaget. VGR har inte ställt upp några krav på att åberopat referensprojekt ska ha lett till en färdigställd byggnation eller på annat sätt ha förverkligats eller att denna helt avslutats. Med hänsyn till vad som utgör det faktiska upphandlingsobjektet vore det dessutom oproportionerligt att ställa krav på att ett förfrågningsunderlag eller en kalkyl som konsulten tagit fram ska ha lett till ytterligare projekt då en sådan fortsättning ligger helt utanför konsultens uppdrag och rådighet. Det finns inget stöd i förfrågningsunderlaget att de obligatoriska kraven för Referensprojekt 2 och 3 skulle vara mycket mer omfattande än för Referensprojekt 1. Avsaknaden av den skrivning gällande begreppet ”slutfört” som återfinns i formuläret för Referensuppdrag 1 innebär inte att texten i formuläret för Referensprojekt 2 skulle ha en annan innebörd. De referensprojekt som Landskapsgruppen har åberopat för rollerna ”Specialist Mark/Landskap 1” (referensprojekt 1:2), ”Uppdragsansvarig Mark/Landskap 2” (referensprojekt 2:2) och ”Uppdragsansvarig Dagvatten/Yttre VA” (referensprojekt 1:2) uppfyller inte det obligatoriska tidskravet då det vid kontroll med respektive referensperson framkommit att konsultens uppdrag med att ta fram förfrågningsunderlag/bygghandling slutförts före januari 2016.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Utgångspunkter för rättens prövning

Förvaltningsrätten har att pröva om det på grundval av vad Landskapsgruppen anfört är visat att VGR brutit mot någon av de grundläggande principerna eller någon annan bestämmelse i LOU och att detta har medfört att Landskapsgruppen lidit eller kan komma att lida skada (20 kap. 6 § LOU). De grundläggande principerna innebär att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt, genomföra upphandlingar på ett öppet sätt samt iaktta principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet (4 kap. 1 § LOU).

Förvaltningsrättens bedömning

I nu aktuellt förfrågningsunderlag anges att anbudsgivare ska ha erfarenhet av uppdrag motsvarande respektive anbudsformulär samt att anbudsgivaren ska uppfylla de antal angivna roller inom teknikområdet som framgår av anbudsformuläret samt antal referensprojekt som efterfrågas för respektive roll (AUB.51). Av förfrågningsunderlaget kan vidare utläsas att de huvudsakliga arbetsuppgifter som de efterfrågade konsulttjänsterna består i är framtagande av utredningar, programhandlingar, förfrågningsunderlag, kostnads-kalkyler m.m. (Anbudsformulär 7.3). I Anbudsformuläret anges beträffande kravet på referensprojekt följande (punkten 4.1):

Referensprojekt

Tre referensprojekt per person på Mark/Landskap och två referensprojekt på Dagvatten/yttre VA skall anges och offererad person skall ha deltagit i referensprojektet i den efterfrågade rollen. Under respektive roll anger vi obligatoriska krav samt tilldelningskriterier som gäller för respektive referensprojekt. Med referensprojekt menas att projekt skall avse offererat teknikområde. Projekt skall i anbudsformuläret beskrivas på ett sådant sätt att en korrekt bedömning kan göras.

Anbudsgivare har i punkten 4.2 i Anbudsformuläret haft att fylla i uppgifter

kring åberopade referensprojekt. För referensprojekt nr 2 anges bl.a. följande:

Referensprojekt består av följande obligatoriska krav:

- Referensprojektet ska avse framtagande av förfrågningsunderlag eller bygghandling för ombyggnation av befintlig miljö under pågående verksamhet (ex. trafikanter och gående) med en projektkostnad på minst 20 MSEK. Med projektkostnad menas projektets totala kostnad.
- Referensprojektet skall vara slutfört under perioden 2016-01-01- 2019-03-31.

Landskapsgruppen gör gällande att begreppet ”slutfört” ska tolkas på så sätt att relationshandlingar ska ha överlämnats till den för respektive referensprojekt aktuella beställaren och att projektet har slutreglerats ekonomiskt. Enligt Landskapsgruppens mening vinner denna tolkning även stöd av det faktum att VGR har framställt ett uttryckligt krav på projektkostnad, vilket innebär att projektet ska vara byggt, klart och slutfört.

Förvaltningsrätten konstaterar inledningsvis att den upphandlande myndigheten måste anses ha ett visst tolkningsutrymme beträffande skrivningar i de egna upphandlingsdokumenten (jfr Kamrätten i Sundsvalls avgöranden den 18 februari 2016 i mål nr 2493-15 och den 6 september 2019 i mål nr 1164-19). Myndighetens tolkning bör således accepteras så länge den är förenlig med formuleringarna i upphandlingsdokumenten samt de grundläggande principerna i LOU.

Förvaltningsrätten konstaterar, i likhet med vad som framförts från VGR:s sida, att det i förfrågningsunderlaget inte uttrycks något krav på att det åberopade referensprojektet ska ha lett till en färdigställd byggnation eller att det på annat sätt ska ha förverkligats eller helt avslutats för att det ska kunna tillgodoräknas anbudsgivaren. Inte heller uppställs något särskilt krav på att relationshandlingar ska ha överlämnats för att projektet ska anses vara slutfört. Enligt förvaltningsrättens mening måste skrivningen om att referensprojektet ska vara slutfört tolkas i ljuset av att nu aktuellt upphandlingsföre-

mål avser konsulttjänster som bl.a. består i framtagande av förfrågningsunderlag och bygghandling. De referensprojekt som anbudsgivaren åberopar för att styrka sin offererade konsults tekniska och yrkesmässiga kapacitet ska därmed återspegla ett projekt som rör samma typ av uppdrag och det ligger mot den bakgrunden närmast till hands att tolka kravet på så sätt att det är föremålet för konsultens uppdrag i projektet som ska vara slutfört inom den föreskrivna tidsperioden.

Såvitt kan utläsas av utvärderingsrapporten har Landskapsgruppen för rollen ”Specialist Mark/Landskap 1” åberopat projektet Sahlgrenska BOIC som referensprojekt 1:2. Enligt Landskapsgruppen överlämnades relationshandlingar till beställaren av projektet i februari 2019. Vid den kontakt som VGR tog med angiven referensperson framkom att offererad konsult genomfört sitt uppdrag med att ta fram förfrågningsunderlag under åren 2011–2012 och bygghandlingar under åren 2013–2015. Förvaltningsrätten gör bedömningen att VGR har haft fog för att inte godkänna detta referensprojekt utifrån att det inte kan anses slutfört under den föreskrivna perioden 2016-01-01–2019-03-31. Av utvärderingsrapporten kan vidare utläsas att Landskapsgruppen, för rollen ”Uppdragsansvarig Mark/Landskap 2”, har åberopat projektet Om- och tillbyggnad Akuten samt ambulanshall på Östra Sjukhuset som referensprojekt 2:2. Landskapsgruppen har såvitt gäller detta referensprojekt framfört att man erhöll slutersättning för uppdraget den 7 januari 2016. VGR har för sin del uppgett att man vid kontroll med beställaren av projektet fått information om att konsulten tagit fram ett förfrågningsunderlag under år 2013. Förvaltningsrätten gör bedömningen att VGR har haft fog för att inte heller godkänna detta referensprojekt utifrån att det inte kan anses slutfört under den föreskrivna tidsperioden. Av utvärderingsrapporten kan vidare utläsas att Landskapsgruppen, för rollen ”Uppdragsansvarig Dagvatten/Yttre VA 1” har åberopat projektet R-Huset Mölndals sjukhus som referensprojekt 1:2. VGR har vad gäller detta referensprojekt uppgett att det vid kontroll med angiven referensperson framkommit att konsulten haft i

uppdrag att ta fram ett förfrågningsunderlag under år 2012. Det är därmed förvaltningsrättens bedömning att VGR har förfarit korrekt då man inte heller godkänt detta referensprojekt utifrån tidskravet.

Vad Landskapsgruppen anfört i målet visar således inte att VGR har förfarit i strid med någon av de grundläggande principerna eller någon annan bestämmelse i LOU då man förkastat bolagets anbud. Landskapsgruppen ansökan om överprövning ska således avslås.

Hur man överklagar, se bilaga (FR-05).

Eva Karlsson Helghe
rådman

Hur man överklagar

FR-05

Den som inte är nöjd med förvaltningsrättens beslut kan överklaga. Här framgår hur det går till.

Närmare regler finns i den lag som gäller för målet, se rutan längst ner på nästa sida för hänvisningar.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som ni fick del av beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För myndigheten räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om ni exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Tänk på detta i mål om överprövning av upphandling

I vissa fall kan myndigheten ingå avtal efter 10 dagar från det att domstolen avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut, och i vissa fall får myndigheten ingå avtal omedelbart. Efter att avtal har slutits får kammarrätten inte överpröva upphandlingen. Detta gäller alltså även om tiden för överklagande fortfarande gäller.

Gör så här

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför ni tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring ni vill ha och varför ni tycker att kammarrätten ska ta upp ert överklagande (läs mer om prövningsställstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis ni vill hänvisa till. Förklara vad ni vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå er: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om ni har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten – adressen finns i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har ni tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om ni *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt ni vill föra fram.

Vill ni veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om ni har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

För fullständig information, se:

- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, 20 kap.
- lag (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, 16 kap.
- lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner, 16 kap.
- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorn, 20 kap.